

Concordia de la Leuenberg Romanian

Îndatorate mărturisirilor normative de credință și în considerație față de tradițiile lor, biserici luterane, reformate și unite din Europa și-au expus prin concordia de la Leuenberg bazele teologice ale comuniunii lor bisericești, acordându-și reciproc comuniune întru Cuvânt și Taină. Aceasta include comuniune întru propovăduire și comuniune euharistică, precum și recunoașterea reciprocă a hirotoniei. Concordia de la Leuenberg a fost adoptată ca document de comuniune ecumenică de către toate bisericile.

1. Bisericile luterane, reformate și bisericile unite descinse din acestea, precum și bisericile prereformatoare înrudite acestora ale Valdenzilor și ale Fraților Boemi care au aderat la această Concordie, constată în baza dezbaterilor doctrinare dintre ele că au ajuns la un consens în înțelegerea Evangheliei, după cum va fi detaliat în cele ce urmează. Aceasta le permite proclamarea și înfăptuirea comuniunii ecleziale. Fiind recunoscătoare pentru faptul că s-au apropiat mai mult, ele mărturisesc totodată, că lupta pentru Adevăr și Unitate în Biserică a fost și este legată și de vină și suferință.

2. Biserica își are singurul fundament în Iisus Hristos, care prin oferirea mântuirii Sale în propovăduire și în taine o adună și o trimite. Din punctul de vedere reformatoarea pentru adevărata unitate a Bisericii sunt necesare și suficiente consensul întru dreapta învățătură a Evangheliei și dreapta administrare a tainelor. Pornind de la aceste criterii reformatoare bisericile participante își derivă concepția comuniunii ecleziale cum va fi expus în cele ce urmează.

I. Drumul spre comuniune

3. Din cauza diferențelor esențiale în modul de gândire teologică și de practică bisericească, Părinții reformatori n-au putut evita scindări, în ciuda multor asemănări, datorită credinței și conștiinței lor. Prin această Concordie bisericile participante recunosc că raportul lor din timpul Reformei s-a schimbat.

1. Aspecte comune de la începuturile Reformei

4. Distanța istorică permite astăzi recunoașterea mai clară a ceea ce – în ciuda tuturor divergențelor – a fost comun în mărturisirea bisericilor reformatoare: ele au pornit de la premisa unei experiențe noi, eliberatoare și certe a Evangheliei. Pledând pentru adevărul de care și-au dat seama, toți reformatorii au ajuns în opoziție cu tradițiile bisericești ale aceluși timp. De aceea au mărturisit fără excepție că viața și învățătura trebuie confruntate cu mărturia originară și pură a Evangheliei, așa cum se găsește în Scriptură. Toți au mărturisit liberul și necondiționatul har al lui Dumnezeu în viața, moartea și învierea lui Iisus Hristos pentru oricine care se încrede în această făgăduință. De comun acord au mărturisit că lucrarea și forma Bisericii trebuie determinate exclusiv de la misiunea ei, misiune de a răspândi această mărturie în lume, și Cuvântul Domnului este superior oricărei forme omenești a comunității creștine. În acest demers au preluat împreună cu întreaga creștinătate mărturisirea Dumnezeului trinitar precum și natura divino-umană al lui Iisus Hristos care se regăsește în simbolurile de credință din Biserica Veche, mărturisindu-le și ei la rândul lor.

2. Premisele schimbate ale situației bisericești de astăzi

5. În istoria de patru secole confruntarea teologică cu problemele epocii moderne, dezvoltarea științelor exegetice, mișcările de înnoire în sânul bisericii și redescoperirea orizontului ecumenic au dus Bisericile Reformei la moduri noi apropiate de gândire și de trăire. Dar ele au adus și noi disensiuni întâlnite în toate confesiunile. În paralel, mai ales în vremuri de suferință comună, s-a

manifestat tot mereu o comuniune frățească. Toate aceste lucruri au determinat bisericile să actualizeze într-un mod nou pentru prezent, mărturia biblică precum și confesiunile reformatoare, îndeosebi de la „mișcările de trezire spirituală” încoace. Astfel au învățat să distingă mărturia fundamentală a confesiunilor reformatoare de formele ei de gândire, condiționate istoric. Deoarece în confesiuni Evanghelia este mărturisită ca și cuvântul viu al lui Dumnezeu în Iisus Hristos, ele nu închid drumul spre mărturisirea normativă a acestuia în continuare, ci îl deschid și invită să-l parcurgă în libertatea credinței.

II. Înțelesul comun al Evangheliei

6. În ceea ce urmează Bisericele participante descriu înțelesul lor comun al Evangheliei, atât cât este necesar pentru întemeierea comuniunii lor ecleziale.

1. Mesajul îndreptățirii, ca mesaj al liberului har al lui Dumnezeu.

7. Evanghelia este vestea despre Iisus Hristos, mântuirea lumii, întru îndeplinirea făgăduinței către poporul Vechiului Legământ.

8. Adevăratul sens al ei a fost exprimat de către Părinții reformatori în învățătura despre îndreptățire.

9. În acest mesaj Iisus Hristos e mărturisit ca cel devenit om, prin care Dumnezeu a făcut legământ cu omul; ca cel ce a fost răstignit și a înviat, care a luat asupra Sa judecata lui Dumnezeu revelând prin aceasta dragostea lui Dumnezeu față de păcătos; ca acel ce va veni, judecător și izbăvitor și va duce lumea la împlinirea ei.

10. Dumnezeu cheamă prin cuvântul Său în Sfântul Duh pe toți oamenii la căință și la credință și îi făgăduiește păcătosului, care crede, dreptatea Sa în Iisus Hristos. Cine se încrede în Evanghelie, acela este îndreptățit în fața lui Dumnezeu și eliberat de sub acuzarea legii în virtutea lui Hristos. Acela trăiește în pocăință și înnoire zilnică împreună cu comunitatea în preamărirea lui Dumnezeu și slujirea celuilalt, având certitudinea că Dumnezeu își va desăvârși domnia. Astfel creează Dumnezeu viață nouă și așează în mijlocul lumii începutul unei noi omeniri.

11. Acest mesaj îi eliberează pe creștini pentru o slujire responsabilă în lume și îi pregătește chiar și să îndure suferință pentru această. Ei înțeleg că voința lui Dumnezeu, care cere și dă, cuprinde întreaga lume. Ei se pun în slujba dreptății și păcii pământești între oameni și popoare. De aceea e necesar să caute împreună cu alți oameni criterii rezonabile și echitabile, implicându-se în aplicarea lor. Fac aceasta în credința că Dumnezeu menține lumea și în responsabilitate față de judecata Sa.

12. Cu acest înțeles asupra Evangheliei pășim pe urmele crezurilor Bisericii Vechi și preluăm convingerea comună împărtășită de confesiunile reformatoare, că medierea exclusivă a mântuirii, a lui Iisus Hristos reprezintă esența Scripturii, iar mesajul îndreptățirii – ca mesaj al harului liber divin – este etalonul întregii propovăduiri bisericești.

2. Propovăduire, Botez și Împărtășanie

13. Evanghelia ne este în mod fundamental mărturisită prin cuvântul apostolilor și profeților în Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Biserica are misiunea de a transmite această Evanghelie pe cale orală, prin cuvântul predicii, prin mângâierea fiecăruia și prin botez și împărtășanie. În propovăduire, în botez și în împărtășanie Iisus Hristos este prezent prin Sfântul Duh. Astfel oamenii au parte de îndreptățirea în Hristos și astfel Domnul își adună comunitatea. În acest fel El se manifestă în oficii și slujbe multiple precum și în mărturia tuturor membrilor comunității Sale.

14. Botezul.

Botezul se săvârșește cu apă, în numele Tatălui, Fiului și al Sfântului Duh. Prin el Iisus Hristos acceptă irevocabil omul căzut pradă păcatului și morții în comuniunea mântuirii Sale, ca astfel acesta să devină o făptură nouă. Prin puterea Sfântului Duh El cheamă omul în comunitatea Sa la o viață în credință, la pocăință zilnică și să-L urmeze.

15. Împărtășania.

În Împărtășanie Iisus Hristos Cel înviat se dăruiește în trupul și sângele Său, jertfite pentru toți, prin cuvântul Său făgăduitor împreună cu pâine și vin. Prin această ne conferă iertarea păcatelor și ne izbăvește spre o nouă viață întru credință. El ne face să ne bucurăm că suntem mădulare din trupul Său. El ne întărește spre a sluji oamenilor.

16. Când celebrăm împărtășania propovăduim moartea lui Hristos, prin care Dumnezeu a împăcat lumea cu Sine. Noi mărturisim prezența Domnului Cel înviat în mijlocul nostru. Bucurându-ne că Domnul a venit la noi așteptăm viitorul Său în slavă.

III. Acordul cu privire la condamnările doctrinare din timpul Reformei

17. Antagonismele, care începând cu vremea Reformei au făcut imposibilă comuniunea eclezială între bisericile luterane și reformate și au dus la condamnări doctrinare reciproce, au vizat învățătura despre împărtășanie, cristologia și învățătura despre predestinație. Noi luăm deciziile Părinților în serios, însă astăzi putem spune împreună următoarele:

1. Împărtășanie

18. În Împărtășanie Iisus Hristos Cel înviat ni se dăruiește în trupul și sângele Său date pentru toți, prin cuvântul Său făgăduitor împreună cu pâine și vin. Astfel se dăruiește fără rezervă tuturor care se împărtășesc cu pâinea și cu vinul; întru credință împărtășania duce la mântuire, întru necredință la judecată.

19. Comuniunea cu Iisus Hristos în Trupul și Sângele Său nu o putem separa de actul mâncării și al băuturii. Un interes particular asupra modului în care Hristos este prezent în împărtășanie, care face excepție de la acest act, riscă să întunece sensul împărtășaniei.

20. Acolo unde există un astfel de acord între biserici, condamnările din crezurile reformatoare nu afectează statutul doctrinar al acestor biserici.

2. Cristologia

21. În Iisus Hristos, om cu adevărat, Fiul din veșnicie și astfel Dumnezeu însuși a coborât în mijlocul omenirii pierdute, spre mântuire. În cuvântul făgăduitor și în taină, Sfântul Duh și astfel Dumnezeu însuși, ni-L face prezent pe Iisus, Cel răstignit și înviat.

22. În credința întru această jertfă de sine a lui Dumnezeu prin Fiul Său – dat fiind caracterul condiționat istoric al formelor de gândire parvenite – suntem puși în fața situației de a pune din nou în relief ceea ce călăuzit tradiția reformată în interesul ei particular față de integritatea divinității și umanității lui Iisus, iar tradiția luterană în interesul ei particular pentru unitatea deplină a persoanei Sale.

23. Având în vedere această stare de fapt putem spune astăzi că damnările din trecut nu mai au temei.

3. Predestinația

24. Evanghelia făgăduiește acceptarea necondiționată de către Dumnezeu a omului păcătos. Cine se încrede în aceasta poate avea certitudinea mântuirii sale și preamări pe Dumnezeu pentru că a fost ales. De aceea despre alegere se poate vorbi doar în contextul chemării spre mântuire în Hristos.

25. Credința constată ce-i drept că mesajul mântuirii nu este acceptat de către toți, însă își dă seama de taina lucrării lui Dumnezeu. În același timp atestă gravitatea hotărârii omului, precum și realitatea voinței universale de mântuire a lui Dumnezeu. Mărturia Scripturii despre Hristos ne interzice să presupunem o decizie eternă a lui Dumnezeu de respingere a anumitor persoane sau a unui popor.

26. Acolo unde există un astfel de acord între biserici, damnările din crezurile reformatoare nu afectează statutul doctrinar al acestor biserici.

4. Concluzii

27. Unde aceste constatări sunt acceptate, damnările din crezurile reformatoare referitoare la împărtășanie, cristologie și predestinație nu afectează statutul doctrinar al acestor biserici. Astfel damnările formulate de Părinți nu se consideră a fi lipsite de temei, însă ele nu mai reprezintă un impediment în calea comuniunii ecleziale.

28. Între bisericile noastre există diferențe semnificative în ceea ce privește structura slujbei, pregnanța evlaviei și normele ecleziastice. În comunități aceste diferențe sunt adesea percepute într-un mod mai accentuat decât divergențele doctrinare moștenite. Totuși în baza Noului Testament și a criteriilor reformatoare privind comuniunea eclezială, nu putem considera aceste diferențe obstacole în calea unității bisericilor.

IV. Declararea și realizarea comuniunii ecleziale

29. Comuniunea eclezială în sensul acestei Concordii înseamnă că biserici cu un statut confesional diferit își acordă reciproc – în baza acordului convenit asupra înțelesului Evangheliei – comuniune întru Cuvânt și Taină, tinzând la o cât mai mare apropiere în mărturisire și slujire în folosul lumii.

1. Declararea comuniunii ecleziale

30. Prin aprobarea Concordiei, îndatorate mărturisirilor lor de credință normative și ținând seama de tradițiile lor, bisericile declară:

31. Ele cad de acord în înțelesului Evangheliei, cum a fost expus în partea a II-a și a III-a.

32. Damnările doctrinare enunțate în mărturisirile de credință nu corespund – conform constatărilor din partea a III-a – statutului doctrinar actual al bisericilor care au adoptat Concordia.

33. Ele își acordă reciproc comuniune întru propovăduire și euharistie. Aceasta implică recunoașterea reciprocă a hirotoniei și posibilitatea celebrării împreună a euharistiei.

34. Prin aceste constatări se declară comuniunea eclezială. Scindările care din secolul al 16-lea au stat în calea acestei comuniuni se abrogă. Bisericele participante nutresc convingerea că împreună sunt părtașe la Biserica unică a lui Iisus Hristos și că Domnul le-a eliberat și încredințat spre o slujire comună.

2. Realizarea comuniunii ecleziale

35. Comuniunea eclezială se realizează în viața bisericilor și a comunităților. Crezând în puterea unificatoare a Sfântului Duh, ele își direcționează împreună mărturisirea și slujirea, străduindu-se la întărirea și adâncirea comuniunii câștigate.

36. Mărturisirea și slujirea. Propovăduirea bisericilor câștigă credibilitate în lume dacă Evanghelia e unanim mărturisită. Evanghelia eliberează și unește bisericile spre o slujire comună. Ca slujire a iubirii e destinată oamenilor aflați în nevoi, căutând să înlăture cauzele acestora. Străduința pentru dreptate și pace în lume necesită din partea bisericilor asumarea unei responsabilități comune într-o măsură tot mai mare.

37. Continuarea muncii teologice. Concordia păstrează valabilitatea normativă a mărturisirilor de credință ale bisericilor participante. Ea nu se vrea a fi o nouă confesiune de credință. Concordia reprezintă un acord în punctele centrale, făcând posibilă comuniunea eclezială între biserici cu statute profesionale diferite. Bisericele participante se lasă ghidate de acordul de față în acest proces de direcționare comună a mărturisirii și a slujirii și se angajează să aibă în mod continuu discuții doctrinare comune.

38. Înțelesul comun al Evangheliei, pe care se bazează comuniunea eclezială, trebuie aprofundat în continuare, verificat în lumina Sfintei Scripturi și mereu actualizat.

39. Este de datoria bisericilor să lucreze în continuare la diferențele doctrinare care – fără a fi factori de scindare între biserici – persistă în și între bisericile participante. În această categorie intră: probleme hermeneutice referitoare la înțelesul Scripturii, confesiune și biserică, raportul dintre Lege și Evanghelie, practica baptismală, oficiu și hirotonie, doctrina celor două împărății și doctrina despre împărăția lui Iisus Hristos, Biserică și societate. Concomitent se vor aborda și probleme nou apărute referitoare la mărturisire și slujire, organizare ecleziastică și practică.

40. În virtutea moștenirii lor comune bisericile reformatoare trebuie să supună reflecției tendințele de polarizare teologică care par să se profileze actualmente. Problemele ce derivă din acestea au în parte o implicație mai mare decât diferențele doctrinare care au provocat odinioară opoziția dintre luterani și reformați.

41. Misiunea elaborării teologice comune va fi să mărturisească și să delimiteze Adevărul Evangheliei în fața denaturării.

42. Consecințe organizatorii. Prin declararea comuniunii ecleziale nu sunt anticipate reglementările de drept eclezial în chestiuni de detaliu între biserici și în cadrul bisericilor. Bisericele vor ține totuși cont de Concordie în cazul acestor reglementări.

43. În general e valabil că declararea comuniunii de propovăduire și a celei euharistice precum și recunoașterea reciprocă a hirotoniei nu afectează reglementările în vigoare din biserici, referitoare la numirea în parohie, exercitarea serviciului pastoral și normele vieții de comunitate.

44. Întrebări legate de o uniune organizatorică între biserici individuale participante pot fi decise doar ținând cont de situația în care aceste biserici trăiesc. La examinarea acestei întrebări trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

45. O unificare care prejudiciază diversitatea vie de forme de propovăduire, norme ecleziastice și activități diaconice și sociale ar contraveni esenței comuniunii ecleziale la care s-a aderat prin această declarație. Pe de altă parte însă în situații particulare slujirea Bisericii poate sugera uniuni formale în virtutea raportului obiectiv dintre mărturisire și structura ecleziastică. În cazul în care din declararea comuniunii ecleziale rezultă consecințe cu caracter organizator, libertatea de decizie a bisericilor minoritare nu are voie să fie prejudiciată.

46. Aspecte ecumenice. Prin declararea și practicarea comuniunii ecleziale între ele, bisericile participante acționează în virtutea îndatoririi de a sluji comuniunii ecumenice a tuturor bisericilor creștine.

47. Ele concep o astfel de comuniune eclezială în spațiul european ca un aport la realizarea acestui deziderat. Ele speră că depășirea sciziei lor de până acum va avea repercusiuni asupra bisericilor din Europa și de pe alte continente, înrudite confesional cu ele, fiind dispuse să examineze împreună cu acestea posibilitatea comuniunii ecleziale.

48. Această așteptare este valabilă și pentru raportul reciproc dintre Federația Mondială Luterană și a Federația Mondială Reformată.

49. La fel ele speră că această comuniune eclezială va da un impuls nou apropierei față de și conlucrării cu biserici de altă confesiune. Se declară dispuse să includă dialogurile doctrinare în acest orizont mai vast.

Übersetzung: Alexandru Lița und Dionisie Arion

Im Auftrag des Instituts für Ökumenische Forschung Hermannstadt / Centrul de Cercetare Ecumenica Sibiu, Universitatea Lucian Blaga Sibiu.